

Molenpraat

Jaargang 2, nr. I

April 2000

Nieuwe eigenaar Windlust

Interessante informatie:

- **Tweede molenaar**
Nootdorper Fred Heidt slaagde november 1999 voor het examen gediplomeerd molenaar. Op verzoek van het bestuur zal hij ook regelmatig actief zijn op de Windlust, bijvoorbeeld bij afwezigheid van molenaar Tinus Verwijmeren
- **Molendagen**
Op zaterdag 13 mei is de Nationale Molendag. Een week eerder, op 6 mei dus, heten we onze donateurs graag welkom op de molen. Zie ook pagina 2 van deze Molenpraat.

eigenaar en stichting

Tijdens de bestuursvergadering van 10 april j.l. is het beheer van de molen officieel in handen gelegd van de Stichting. Eigenaar en bestuur hebben daartoe een overeenkomst getekend waarin de intentie van de samenwerking en de 'rechten en plichten' van beide partijen zijn vastgelegd. De intentie luidt letterlijk: "De eigenaar heeft de verplichting en het vaste voornemen de molen in goede en werkende staat te houden en hij aanvaardt de daarvoor noodzakelijke financiële verplichtingen. De uitvoering ervan en het dagelijks beheer worden in handen gelegd van de Stichting, die tevens, krachtens haar statuten, er zorg voor zal dragen dat de molen in cultuurhistorisch en educatief opzicht een herkenbare rol zal spelen met name voor de Nootdorperse gemeenschap." De bijdragen van de donateurs zullen vooral voor deze laatstgenoemde taken worden ingezet.

Eind vorig jaar is de molen van eigenaar veranderd. De nieuwe eigenaar is de heer L. van der Lee van de bekende transportfirma met dezelfde naam. We laten hem graag even aan het woord. "Koos de Wolf, de eigenaar van de molen, ken ik al meer dan 50 jaar. Van hem hoorde ik dat het naast de molen gelegen restaurant 'De Vang' te koop was. Gelegen op een uniek plekje had het direct mijn belangstelling, ook al omdat ik iemand met horeca-ervaring kende die al jaren droomde van een restaurantje in een landelijke omgeving. Tijdens de onderhandelingen werd het ook duidelijk dat het onderhoud van de molen de familie de Wolf wat te veel werd. Het bezit van de combinatie van molen en restaurant leek me heel aantrekkelijk. Niemand hoeft mij te vertellen dat je een molen niet uit zakelijke overwegingen moet kopen. Het onderhoud kost veel geld en opbrengsten staan er niet tegenover. Maar de Windlust is een prachtig monument, het behouden waard en ik vind het gewoon fijn om daar een bijdrage aan te kunnen leveren. Tot mijn aangename verrassing hoorde ik, overigens pas later, van de Stichting VWN en zijn donateurs. Ik vind het heel

bijzonder dat een stel bekwame mensen zich als vrijwilliger willen inzetten voor het behoud van de molen. En dat niet alleen: dankzij onze gediplomeerde molenaars wordt de molen ook operationeel gehouden. En het grote aantal donateurs toont aan dat de molen in Nootdorp een bijzondere plaats inneemt. Erg positief dus allemaal en ik verheug me echt op een nauwe en plezierige samenwerking met de Stichting. Om de samenwerking te formaliseren is er een samenwerkingsovereenkomst aangegaan waarbij het feitelijke beheer komt te liggen bij de Stichting. Mijn zoon Frans is mede-ondertekenaar, waarmee hopelijk voor lange tijd in de instandhouding van de molen is voorzien."

Het bestuur van de Stichting VWN voegt daar graag aan toe zeer content te zijn met de betrokkenheid van de familie van der Lee bij de molen en met de gemaakte afspraken, ook in financiële zin. Wat dit laatste punt betreft: zie elders op deze pagina.

De nieuwe eigenaar van de molen, de heer L. (Leen) van der Lee: "Ik ben erg blij met de voortreffelijke samenwerking tussen mij en de Stichting Vrienden van de Windlust te Nootdorp. We hebben dezelfde hoofddoelstelling, namelijk de molen tot in lengte van jaren in goede en werkende staat houden."

Familie De Wolf: bedankt !

In 1978 kochten Bep en Koos de Wolf de molen de Windlust met de bijbehorende woning en opstallen, alles in een zeer deplorabele staat. Wind en weer en ook vogels hadden vrij toegang tot de molen en het had niet lang meer moeten duren of van de molen was niets meer over geweest. Het is

zonder twijfel de verdienste van de familie de Wolf geweest dat Nootdorp nu nog over een fraaie molen beschikt. In een speciale bijeenkomst van het bestuur met "oude" en nieuwe eigenaar is hen daarvoor dank gebracht, mede namens alle vrienden van de molen. Van het bestuur kregen Koos en

Bep een oorkonde, van de nieuwe eigenaar kreeg Koos een gouden molenspeeld en Bep een grote bos bloemen.

Uitnodiging aan onze donateurs voor 6 mei

Er is in het begin van dit jaar nogal wat veranderd in de molen, vooral op de begane grond. Het was een al lang gekoesterde wens van de molenaar om groepen van belangstellenden wat beter te kunnen ontvangen. Nieuwe activiteiten, zoals het trouwen in de molen, maakten het voorts wenselijk dat de molen een eigen aansluiting heeft op de waterleiding en het riool, dat er een toilet aanwezig is en dat er een betere binnenverlichting is. Dat alles is inmiddels, met uw financiële steun en deels met hulp van een vrijwilliger gerealiseerd. We willen u dat graag laten zien en u vertellen van de overige plannen die we nog hebben.

Graag nodigen we u, als donateur, daarom uit de molen te komen bezoeken op zaterdag 6 mei. U kunt dan wellicht ook

kennis maken met de nieuwe eigenaar.

de verbouwing van de benedenverdieping in volle gang

Nationale Molendag zaterdag 13 mei

Al bijna 30 jaar is in Nederland de tweede zaterdag van de maand mei Nationale Molendag. Dit jaar valt die op zaterdag 13 mei. Onze molen zal dan van 7 uur 's morgens tot 7 uur 's avonds draaien (tenzij er geen blad aan de bomen beweegt) en open zijn voor bezoekers.

Wat bracht 1999 ?

Het laatste jaar van het millennium was, wat de molen betreft, een belangrijk jaar. De molen wisselde van eigenaar, voor het eerst in haar geschiedenis vond er een trouwerij in de molen plaats, de begane grond werd ingrijpend verbouwd, er werd een gedetailleerd rapport opgesteld over de technische staat van de molen. Over deze onderwerpen leest u elders in deze Molenpraat meer. Een belangrijke activiteit was ook de vervanging van de linker schoor. De oude schoor was in het midden zodanig door schimmels aange-

tast dat draaien steeds minder verantwoord werd.

Het bestuur vergaderde in 1999 negen

1999 in molenvlucht

- ◆ nieuwe eigenaar
- ◆ eerste huwelijk in de molen
- ◆ begane grond verbouwd
- ◆ technisch rapport + onderhoudsplan
- ◆ nieuwe lange schoor

maal, waarvan tweemaal in de molen zelf. En er werd vanzelfsprekend diverse malen overlegd met de nieuwe eigenaar.

En niet op de laatste plaats: ongeveer 1400 mensen bezochten de molen, waaronder bezoekers uit 16 landen.

Eindelijk een nieuwe en zeer duurzame lange schoor

In de vorige Molenpraat meldden we al dat de linker lange schoor ernstig leed aan houtaantasting en dringend aan vernieuwen toe was. De eigenaar van de molen vroeg de Stichting op zijn kosten voor de vervanging zorg te dragen. De lange schoor is een bijna 13 meterbalk van lariks met een doorsnede van 17,5 x 17,5 cm. Om niet nogmaals met vroegtijdig verval te worden geconfronteerd is de balk, na door molenbouwer Verbij op maat te zijn gemaakt, ver-

duurzaamd door houtverduurzamer Foreco te Dalfsen. Foreco beschikt over een zeer lange ketel waarin de balk in z'n geheel onder druk kon worden geïmpregneerd met verduurzamingsmiddel. Na een paar weken drogen en tweemaal gronden door molenvriend Hans van der Goes kon molenbouwer Verbij de schoor nog net voor de jaarwisseling plaatsen en afschilderen.

Een veilig gevoel zo'n nieuwe schoor, vooral voor onze molenaars.

Technische stand van zaken

Het bestuur heeft voldoende technische kennis in huis om zelf de staat waarin het staande werk van de molen zich bevindt in kaart te kunnen brengen en om op basis daarvan een meerjaren onderhoudsplan op te kunnen stellen. Dat is dan ook in 1999 gebeurd en inmiddels is reeds een begin gemaakt met diverse onderhoudswerkzaamheden. In het algemeen kan worden gesteld dat de molen in redelijke staat is, zeker ook in vergelijking met vele andere molens. Vooral de hoofddragconstructie van de molen zelf en al het "draaiende" hout is nog in erg goede staat. Maar er is de komende jaren ook veel te doen. De stelling bijvoorbeeld is nogal dringend aan een grondige opknapping toe. Een aantal van de kolommen is ernstig aangetast, evenals een aantal buitensluitingen (hoofdliggers). Met de liggers (de spaakvormig uit de molen komende liggers waarop de stellingdelen rusten) is

wat merkwaardigs aan de hand. Van de 48 "spaken" blijken er 32 te zijn gemaakt uit eikenhout en 16 uit vuren. Laatstgenoemden zijn ernstig aangetast en moeten worden vervangen; de eiken delen zijn nog prima.

De stellingdelen (het vloerhout van de stelling) zijn alle aan de kopeinden aangetast. Door verwijderen van de aangetaste uiteinden kan het grootste gedeelte behouden blijven; we moeten dan alleen aan de buitenzijden nieuwe delen aanbrengen.

Ook de grote deuren en het metselwerk vragen de komende jaren om ingrijpend onderhoud. Voorts moet het riet worden aangeklopt en op een termijn van ca. 10 jaar zelfs geheel worden vernieuwd; een zeer kostbare operatie. Inmiddels werden al wel enige gaten in het riet gedicht.

reparatie van het riet, net onder de ramen

De "molen-doe-het-zelf-club"

Bestuur en eigenaar streven er naar de molen in een perfecte staat te brengen en te houden. Deels is dat werk voor molenbouwers en aannemers, maar er is ook veel werk dat we "zelf" kunnen doen. Dat drukt de toch al niet geringe kosten en bovendien is het gewoon leuk om direct mee te werken aan het onderhoud van een voor Nootdorp uniek monument. Voor die zelfwerkzaamheid wil het bestuur graag een "molen-doe-het-zelf-club" in het leven

roepen.

Wat er al zo te doen is?

Wat dacht u van: schilderwerk; het uitvoeren van kleine reparaties aan het houtwerk, het metselwerk en de bestrating; het zelf uitvoeren van klein aannemerswerk; het schoonhouden van de molen en directe omgeving; werkzaamheden in de tuin; inrichten van tentoonstellingen in de molen; etc. U voelt u aangesproken? Meld u

aan bij het secretariaat.

Zin om zelf af en toe eens de handen uit de mouwen te steken.?

Meld u aan als molen-doe-het-zelfver.

(on-)handigheid geen bezwaar

Trouwen in de molen

Een heel bijzondere gebeurtenis in 1999 was het huwelijk van Wendy van Wieringen en Robert de Vreede op 5 juni op de meelzolder van de molen. Ze hadden er heel wat moeite voor over gehad om in de molen te kunnen trouwen. Het College van Burgemeester en wethouders voelde er eigenlijk niets voor. Maar toen de raadsleden werden ingeschakeld bleken zij unaniem voorstander van in ieder geval een experiment. Het feit dat onze molenaar 'toevallig' ook bevoegd is huwelijken

te voltrekken speelde daarbij natuurlijk een belangrijke rol.

Het werd een groot succes! Vele belangstellenden waren getuige van de ceremonie in een oer-Hollandse omgeving; het was een sprookjesachtig tafereel. Het bestuur van de stichting VWN heeft inmiddels een verzoek ingediend bij de gemeenteraad om de molen permanent aan te wijzen als ruimte waarin huwelijken mogen worden voltrokken.

Ook als het verzoek wordt ingewilligd zal trouwen in de molen slechts enkele malen per jaar kunnen plaatsvinden, al was het alleen maar vanwege de drukke agenda van de molenaar.

STICHTING VRIENDEN VAN DE WINDLUST TE NOOTDORP (VWN)

Secretariaat:
Sytwinde 148
2631 GW Nootdorp
Telefoon 015- 3109646
Fax 015- 3105278
KvK nr. 27172347
Rabobank Nootdorp 13.73.36.020
Samenstelling Bestuur
W.A. Waaijer, voorzitter M.A.P. Verwijmeren, secretaris
A. van der Velden, penningmeester
J.A.T.M Fonkert-Tetteroo J.J.M. Klompenhouwer

Molenaar: Tinus Verwijmeren

 CONTRIBUTIE 2000

Wij zouden het op prijs stellen als u ook dit jaar weer vriend van de molen wilt blijven. Om het u gemakkelijk te maken uw contributie over te maken, hebben we een acceptgiro bijgevoegd. Desgewenst kunt u uw bijdrage van minimaal f 25,- ook op een andere wijze over maken op rekening nummer 1373.36.020 t.n.v. de Stichting VWN te Nootdorp. Dit verzoek geldt natuurlijk niet voor die vrienden die hun bijdrage over 2000 al hebben overgemaakt. Let wel: giften aan de 'vriendenclub' zijn aftrekbaar voor uw belastingaangifte.

de halssteen ..... een halszaak

er niet veel mis zijn.

De grote wiekenas van de molen ligt gelagerd in twee enigszins uitgeholde arduinen stenen. Aan de kant van de wieken ligt de as, met een diameter van ongeveer 35 cm, in de 'halssteen'. Aan het uiteinde, waar de as veel dunner is, ligt deze in de 'pensteen'. De lagers worden gesmeerd met droge verse reuzel. Bij het smeren houdt de molenaar ook regelmatig de temperatuur van de stenen in de gaten en controleert hij de stenen. Maart vorig jaar ontdekte hij tot zijn grote schrik een scheurtje in de halssteen, een scheurtje dat liep van het laagste punt in het loopvlak tot aan de onderkant van de steen. In overleg met Bart Dooren van Molenbouwer Verbij werd besloten de steen met wiggen en latten goed opgesloten te houden en dan toch maar te draaien. Sindsdien controleert de molenaar de temperatuur extra goed. Zolang de temperatuur en vooral de axiale temperatuurverdeling goed is, is dat een teken dat het lager gelijkmatig draagt en dan kan

Ook op dit moment draait de molen nog met de gescheurde halssteen en zolang zich geen ernstige problemen voordoen is er geen aanleiding de zeer kostbare reparatie (lees vervangen van de halssteen) te laten uitvoeren. Mocht dat ooit wel het geval zijn, dan moeten we de lastige keuze maken tussen een nieuwe stenen lager of een lager dat bestaat uit een houten blok met een bronzen schaal als loopvlak. Eerstgenoemde is authentiek, maar een bronzen lager is betrouwbaarder. We zullen t.z.t. wel zien.

draaipremie van f 1000

De provincie Zuid-Holland kent als enige provincie een zogenaamde draaipremie, een premie om het draaien van de molen te bevorderen. Dankzij de inzet van onze molenaar haalden we in 1999, om precies te zijn, 124.416 omwentelingen, goed voor een draaipremie van f 1000,-

van de molenaar

Toen de molen in 1989 gerestaureerd was en bezoekers werden toegelaten, werd er een logboek geopend. Het is natuurlijk heel toevallig dat dit logboek eind december 1999 vol was. Het nieuwe logboek begint dus op 1 januari 2000 om 00:00 uur, want de molen ging draaiende en versierd met millenniumvlaggetjes het nieuwe millennium in.

Het is ontzettend leuk om het oude logboek nog eens door te bladeren. De eerste personen die op 5 februari 1989 (de molen was toen nog niet officieel heropend) in het logboek tekenden waren de heer en mevrouw Deiman, vrienden van de eigenaren, de heer en mevrouw de Wolf. Merkwaardig genoeg komen de namen van de familie de Wolf niet in het logboek voor. Op de eerste datum in het logboek tekenden ongeveer 25 bezoekers, waaronder huisarts Jaap de Geus en zijn zoon Stefan. Een week later tekende een bezoeker uit Bolivia, maar één met een wel erg Hollandse naam: J. Vermeer.

Op 29 mei vindt dan de officiële opening plaats. Het daarbij gebruikelijke 'lichten van de vang' gebeurt door mevrouw Günther, gedeputeerde van Zuid-Holland, in aanwezigheid van onder meer wethouder A.G.(Nol) van de Sande. Ook Aad Wassenburg tekende het boek. De heer Wassenburg, van molenmaker Verbij, had een belangrijk aandeel in de restauratie.

In juli 1990 schreef ik, toen nog als raadslid, in het logboek: "indrukwekkende technologie; moet voor Nederland (en heel de wereld) behouden blijven". Zelf had ik er toen nog geen notie van dat ik enkele jaren later molenaar op diezelfde zou zijn en oprichter van de Stichting Vrienden van de Windlust te Nootdorp.

Uit het logboek blijkt ook dat de molen de eerste jaren flink heeft gedraaid, met Ted de Wolf als molenaar. Later had Ted het klaarblijkelijk te druk, want van 1991 tot 1995 draaide de molen nau-

welijks. Op 24 maart 1996, zo staat in het logboek, heb ik de molen geïnspecteerd en een lijst gemaakt van mankementen. De staat van de molen was overigens goed genoeg om de vang te lichten en aldus de molen in werking te zetten.